
Nasjonalt råd burde ant uråd

FRA FORENINGEN

HANS PETTER AARSETH

president

Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefordeling ble opprettet av Sosial- og helsedepartementet etter Stortingets behandling av Stortingsmelding nr. 24 (1996–97). Tilgjengelighet og faglighet. Om sykehus og annen spesialisthelsetjeneste. Rådets mandat er blant annet å gi departementet faglige råd før departementet treffer vedtak om regler for og ordninger omkring spesialistutdanningen. Departementet har også delegert avgjørelsesmyndighet til rådet i noen typer saker.

Legeforeningen har uttrykt en viss bekymring for at rådet skulle utvikle seg til en ny politisk arena hvor ulike aktører vil forsøke å drive politikk i stedet for faglig rådgivning. Til tross for at departementet la vekt på at medlemmene skulle ha faglig kompetanse, ser vi stadig eksempler på at Legeforeningens frykt ikke var ubegrunnet.

I et møte 16. februar forsøkte Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefordeling å oppheve stillingsstrukturavtalen. Et grunnleggende prinsipp i stillingsstrukturavtalen har vært at antall tidsbegrensede utdanningsstillinger skal begrenses til det som er nødvendig for å sikre spesialistkandidatene mulighet for å få den tjenesten de trenger for å bli ferdige spesialister. Ved gruppe II-avdelinger skal det i prinsippet bare være assistentlege I-stillinger. I henhold til avtalen er dette prinsippet foreløpig gjort gjeldende for de sju nordligste fylkene. I fylkene i sør har det inntil videre, også i henhold til avtalen, vært både faste og tidsbegrensede assistentlegestillinger ved gruppe II-avdelingene.

Mot Legeforeningens fire stemmer har rådet nå vedtatt å henstille til Sosial- og helsedepartementet om å gi sekretariatet i rådet fullmakt til å omgjøre assistentlege I-stillinger i de sørlige fylker til assistentlege II-stillinger. I henhold til stillingsstrukturavtalen er det kun partene i stillingsstrukturavtalen som kan gi råd om slike omgjøring. Til tross for at rådet var vel kjent med dette, ber de altså departementet, som en av avtalens parter, ensidig ta myndighet til å overkjøre avtalen.

I sitt siste møte har sentralstyret tatt skarpt avstand fra at Nasjonalt råd opptrer på denne måten. Stillingsstrukturavtalen og endringer av den må avklares mellom partene. Dersom stillingsstrukturavtalen blir forsøkt ensidig endret av en av partene direkte eller ved delegasjon til underliggende organ, er det uakseptabelt for Legeforeningen å være part i en slik avtale. Legeforeningen ber videre om at departementet snarest avklarer rådets rolle i denne saken.

Sakens alvor understrekes også av det faktum at Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefördeling sender ut en pressemelding som gir inntrykk av at det råd departementet har fått i denne saken allerede er et vedtatt faktum. Departementet tillegges således ikke annen rolle enn å være et sandpåstrøingsorgan. Dette kan umulig helseministeren la passere ubemerket. Vi må kreve at rådets rolle avklares og at det instrueres om å finne sin plass i systemet i tråd blant annet med avtaler staten er en part i.

Dessverre er det også andre spor som skremmer. Nasjonalt råd gir departementet råd om endring i spesialistregler på grunnlag av benkeforslag fremsatt i rådsmøte. Endringer i spesialistreglene kan ha vidtrekkende implikasjoner. Derfor har Legeforeningen i sitt arbeid med slike saker bestandig lagt vekt på at alle fagmiljøer og organisasjonsledd

i foreningen skal uttale seg som ledd i behandlingen av forslag. En slik kvalitetssikring er nå tydeligvis ikke lenger nødvendig. Vi kan derfor komme til å få mange vilkårlige endringer av spesialistreglene. Dette er et resultat når politikk overtar for faglighet. Det er fortsatt god grunn til å uttrykke stor bekymring omkring funksjonen til Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefördeling.

Publisert: 30. mars 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.